

Skup-rapport

Merknad [e1]:

Være eller ikke være på Værested Arbeideren

«Saken handler om en privat organisasjon som etter press fra Nav forsøkte å tvinge en ansatt til taushet om kritikkverdige forhold rundt rusomsorgen i Hamar.»

1. Bjørn-Frode Løvlund og Eli Johanne Haugen, Hamar Arbeiderblad

2. Være eller ikke være på Værested Arbeideren

3. Hamar Arbeiderblad 4. april 2009 «Daglig leder utestengt fra Værested Arbeideren - Får ikke komme på jobb.»

Hamar Arbeiderblad 6. april 2009 «Bråket rundt Værested Arbeideren - Forbud mot å kritisere Nav i media.»

Hamar Arbeiderblad 7. april 2009 «– Skaper utrygghet hos brukerne/ Rådmannen ukjent med kuttplaner.»

Hamar Arbeiderblad 17. april 2009 «Full seier til Rune Pedersen i Værested Arbeideren-konflikten. Kommer tilbake på jobb.»

Hamar Arbeiderblad 23. april 2009 «– Spekulasjoner, sier Nav Hamar.»

Hamar Arbeiderblad 29. april 2009 «Rune P. måtte gå på dagen.»

Hamar Arbeiderblad 5. mai 2009 «Vedum krever svar fra Kirkens Sosialtjeneste. – Det er ikke slik vi vil ha det i Norge.»

Hamar Arbeiderblad 12. mai 2009 «Nav Hamar og Værested Arbeideren - To år med uenigheter.»

Hamar Arbeiderblad 20. mai 2009 «– Sluttet ikke på grunn av Rune P.»

Hamar Arbeiderblad 9. juni 2009 «Nav - navet i det hele»

Hamar Arbeiderblad 16. oktober 2009 «Rune Pedersen-saken skal få dialogbasert løsning. Skal vurdere om han kan få jobben tilbake.»

Hamar Arbeiderblad 31. oktober 2009 «Mot løsning i Rune Pedersen-saken? Håper å unngå rettsak.»

Hamar Arbeiderblad 5. november 2009 «Forliket i Rune Pedersen-saken. – Føler ingen glede eller lettelse.»

Hamar Arbeiderblad 6. november 2009 «Signe Opsahl: – Jeg burde engasjert meg sterkere i saken. Lei for behandlingen Rune P. ble utsatt for.»

Hamar Arbeiderblad 7. november 2009 «Legger visitas til Hamartiltakene, men savner et unnskyld til Rune Pedersen.»

Hamar Arbeiderblad 11. november 2009 «Rune Pedersen og driftsstyret skal møtes. – Saken burde ha vært håndtert bedre.»

Hamar Arbeiderblad 24. november 2009 «Skal hjelpe ungdom med psykiske problemer. Rune Pedersen begynner på Katta.»

4. Hamar Arbeiderblad, Grønnegata 64, Pb. 262, 2302 Hamar, telefon 02318

5. Kontaktperson: Bjørn-Frode Løvlund, Gerhard Munthes veg 4, 2406 Elverum, Telefon 915 11 641.

6. a) Kirkens Sosialtjeneste driver Værested Arbeideren i Hamar. Værestedet er et lavterskeltilbud for rusmisbrukere. 3. april 2009 fikk HA tips om at daglig leder Rune Pedersen på Værested Arbeideren var utestengt fra jobben sin. Årsaken til utestengelsen var uklar, men alt tydet på at dette hadde noe med ytringsfrihet å gjøre. Oppslaget i HA 4. april førte til at HAs journalister fikk tilgang til en rekke brev og referater vedrørende forholdet. Det viste seg at Nav ville ha seg frabedt offentlig kritikk mot seg fra Værested Arbeideren. Pedersen fikk, etter de mange presseoppslag og forhandlinger mellom fagforening og arbeidsgiver, komme tilbake på jobb.

Han stilte på arbeid igjen, men gjorde det samtidig klart i HA at han fortsatt ville tale rusmisbrukernes sak.

Etter dette fikk han munnkurv av Kirkens Sosialtjeneste. Dokumenter og referater HA fikk tilgang til viste at Nav hadde kommet med klare signaler om at Værested Arbeideren kunne miste offentlig støtte om ikke noe ble gjort for å fjerne Pedersen. I dokumentene videre framgikk det at konflikten mellom Værestedet og rusteamet i Nav (samarbeidende aktører på rusfeltet i Hamar), hadde pågått en stund, og var blitt dyp, tilspisset og svært vanskelig.

Dokumentene fikk HA tilgang til fra skjulte kilder. HA krevde også brev utlevert fra Nav i henhold til offentlighetsloven, noe Nav nektet, men som Fylkesmannen i Hedmark friga etter klage fra HAs journalister.

28. april fikk Rune Pedersen sparken av arbeidsgiveren sin, Kirkens Sosialtjeneste.

Han anså oppsigelsen som usaklig og stevnet Kirkens Sosialtjeneste inn for Arbeidsretten.

Nav hadde en sentral rolle i saken, men ledelsen forsøkte å dysse ned det hele ved å forholde seg fullstendig tause overfor media.

Hele sommeren og halve høsten gikk, før det begynte å gå opp for enkelte medlemmer av det lokale stiftelsesstyret at de hadde begått urett overfor Pedersen. Krefter jobbet for å få til et forlik før arbeidsrettsaken som var berammet i desember. Et slikt forlik ble også oppnådd, og offentligheten fikk dermed aldri fullt innsyn i de enkelte aktørers opptreden, roller og motiver under konflikten. Rune P. bestemte seg for å gå videre, og fikk jobb ved en videregående skole i Hamar.

b) Den sentrale problemstilling ved starten av arbeidet var hvorvidt Rune Pedersens frittalenhet i media som et talerør for Hamars utestengte og rusmisbrukere var bakgrunnen for at han ble oppsagt fra jobben sin. Rune P. var kjent på Hamar gjennom mange oppslag i lokalavisene hvor han utrettelig talte rusmisbrukerne og de bostedsløses sak.

d) HAs journalister fikk tilgang på referater og dokumenter i saken via skjulte kilder, men vi ba også om, og fikk etter hvert, om innsyn i referater i medhold av offentlighetsloven. Videre brukte til åpne og skjulte, muntlige kilder. Nav, som vi har dokumentert var svært involvert i saken, var tilbakeholden med informasjon i media, og rusteamet har aldri villet snakke med oss om saken.

7. Nav framsto overfor oss som en lukket kultur hvor varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen og i samfunnet har vanskelige kår. Saken gjaldt kommunedelen av Nav. Samtidig viste saken slett personalbehandling fra det lokale styret av Kirkens Sosialtjeneste, og det samme kan sies fra stiftelsens administrasjon i Oslo. Generalsekretæren gikk til slutt av, blant annet som følge av Pedersen-saken. Kirkens Sosialtjeneste er en privat aktør, som jobber på samarbeidsavtaler med det offentlige. Slike organisasjoner er store aktører innenfor rus- og barnevernsfeltet i Norge. Spørsmålet blir hva slags rett de som jobber i slike organisasjoner har til å kritisere sine oppdragsgivere offentlig. Saken viser hvor vanskelig det er for en ansatt å si ifra om kritikkverdige forhold, i dette tilfelle rusomsorgen, når en offentlig

etat som Nav føler seg tråkket på tærne, og arbeidsgiveren, i dette tilfellet Kirkens Sosialtjeneste, er avhengige av støtte fra nettopp Nav. Sterke mekanismer settes i sving for å stoppe varslingen.

8. Hamar, 10. januar 2010

Eli J. Haugen

Bjørn-Frode Løvlund